

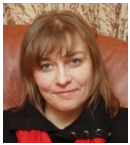
Nr. 9(13)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2012. gada 3. septembris

JUBILEJA JUBILEJAS GADĀ

Gunta Bite

Braila raksta nodaļas vadītāja

Mēdz būt tā, ka dienas ritums pēkšņi kļūst nevaldāmi straujš. Viss jāpaspēj, viss jāiegūst, viss jāuzzina. Braila raksta nodaļā jau augusta beigās bija novērojama pamatīga rosība — čaukstēja papīrs, klabēja taustiņi, zvanīja telefons, noritēja tikšanās. Un kā gan ne, ja 2012. gads „Latvijas Neredzīgo bibliotēkai” ir jubilejas gads, kurš sevī glabā vēl kādu jubileju — mūsu avīzītes gadiņa svinības.

Viens gads! Vai tas ir daudz vai maz? Droši vien katram lasītājam ir sava atbilde, taču mums tas ir daudz, jo ietver sevī milzums darba un panākumu. Avīzītes panākumi nav Braila raksta nodaļas nopelns vien. Tās veidošanā piedalās arī citi bibliotēkas darbinieki un lasītāji, un kaut arī viņu vārdi neparādās slejās, tās tomēr saglabā idejas autora enerģiju un ir pelnījuši, ka viņus pieminam šajā numurā.

Vispirms milzīgs paldies Apolonijam Dmitrijevam, kurš ieteica atjaunot, kādreiz izdotā laikraksta „Kurmis” aizsākto komunikāciju ar lasītājiem. Šī ideja bija tik dzīvotspējīga, ka tā pārtapa par jauno „Bazūni”.

Liels paldies arī mūsu kolēģei Aldai Zariņai par idejām, kas īstenojās Dinas

Kāganes-Kovaļovas veidotajās intervijās. Pateicoties Aldai, „Bazūne” pie lasītāja nonāk visātrāk, jo viņa to aiznes gan uz pansionātu, gan skolu.

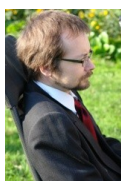
Paldies Komplektēšanas un apstrādes nodaļas vadītājai Viktorijai Stivriškai par ieskatu citu izdevēju izdoto klausāmgrāmatu pasaulē.

Ikvienu ideja ir realizējama kopīgiem spēkiem, tāpēc izsakām lielu pateicību mūsu lasītājiem Ilgvaram Hofmanim, Laimai Locānei, Marianam Rižijam par piedalīšanos avīzītes tapšanā, kā arī dzejniekiem Agitai Dragunai, Ingai Ābelei un Jānim Elsbergam par savas dzejas dāvinājumu mūsu lasītājiem.

Mums ir par ko runāt un ko svinēt, tāpēc 10. septembrī, plkst. 13:00, aicinām ikvienu ieinteresēto atnākt pie mums uz bibliotēku, Rīgā, Juglas ielā 14, lai piedalītos avīzītes BAZŪNE viena gadiņa jubilejas svinībās. Šajā dienā mēs paziņosim iepriekš izsludinātā konkursa MANS STRAZDUMUIŽAS STĀSTS uzvarētāju. Dzirdēsim dzejnieku autorlasījumus un dažādus muzikālus priekšnesumus. Īpašais viesis būs Pietuka Krustiņš, ja vien nebūs aizrunājies ar Prātnieku vai Ķenci.

Tā būs īpaša diena arī tādēļ, ka pirmo reizi bibliotēka izdos dzejas grāmatiņu „Es būšu tev acis”, kas būs avīzītes BAZŪNE speciālizdevums jeb literārais pielikums.

IESKATS SPECIĀLIZDEVUMĀ

Māris Salējs
speciālizdevuma sastādītājs

Ko nozīmē redzēt? Kas patiesībā ir aklums? Tie ir jautājumi, kas liek aizdomāties un varbūt saprast, ka šis fiziskais defekts vai trūkums nenozīmē cilvēka garīgo spēju ierobežojumu. Tieši otrādi — tā ir iespēja kompensēt fizisko aklumu, iemācīties „redzēt” citādāk. Un varbūt pat svarīgāks par fiziskās redzēšanas spēju ir dvēseles redzīgums.

Tāda īsumā ir šā avīzes „Bazūne” dzejas speciālizdevuma pamatideja. Taču iegādes šim speciālizdevumam ir Latvijas Neredzīgo bibliotēkas 50 gadu un bibliotēkas Braila raksta nodaļas izdotās avīzes „Bazūne” viena gada jubileja.

Izdevums sakārtots trīs daļās.

1. daļā ievietota pazīstamu latviešu un citzemju **neredzīgo** autoru dzeja. Latviešu autorus šajā daļā pārstāv Neredzīgais Indriķis, bet, pateicoties atdzejotāju atsaucībai, ir iekļauti arī lietuviešu un somu neredzīgo dzejnieku darbi;

2. daļā iekļauta dažādu autoru dzeja, kura asociatīvi un tematiski ir saistīta redzes un neredzības tēmām.

3. daļa veltīta avīzes „Bazūne” viena gada jubilejai. Šeit lasītājs hronoloģiskā secībā var iepazīties ar visiem autoriem, kuru dzeja gada laikā publicēta avīzē.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Braila raksta nodaļa, sastādītājs un literārā redaktore pateicas visiem autoriem un atdzejotājiem, kas dāvinājuši savus dzejoļus un atdzejojumus šim speciālizdevumam. Iespējams, nākotnē turpināsim speciālizdevuma ideju un izdosim daudz apjomīgāku šāda satura grāmatu.

STĀSTI PAR LATVIETI

Dina Kāgane-Kovaļova
Braila raksta nodaļa

Lasītāju vērtējumam nododam latviešu autore Ingas Ābeles stāstu krājumu «Sniega laika piezīmes» un Māras Jakubovskas romānu «Akmeņi, Akmentiņi» Braila rakstā.

Par stāstu krājumu «Sniega laika piezīmes» 2004. gadā Inga Ābele saņēma Gada balvu literatūrā. Rakstnieces bērnība tepat Juglā iestaigāta — caur Strazdumuižu, Brīvdabas muzeju un Šmerļa mežu. Beigusi Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra dramaturģijas nodaļu. Ar panā-

kumiem uzvestas vairākas autore oriģināllugas. Arī Ingas Ābeles stāsti līdzinās miniatūram uzvedumam, kur dzīves drāma norisinās cilvēka iekšienē — bez izskaistinājumiem un krāšņām dekorācijām. «Vispirms ir dzīvošana, domāšana par dzīvošanu un tad rakstīšana...» saka autore un pārvērš stāstu «parocīgā mikroskopā, zem kā pabāzt realitāti...». Cik spēji sācies, tik pēkšņi stāsts apraujas, atstājot vien nojautu, ka arī es reiz esmu uzdrīkstējies nolaisties zemāk par zāli, cēlies un nesis tālāk savas dzimtas likteni.

Rakstniece Māra Jakubovska vairākkārt uzvarējusi «Latvijas Avīzes» romānu

konkursā. Romāns «Akmeņi, Akmentiņi» tik izdots 2010. gadā (ja nemaldos, Latvijas ekonomiskās krīzes gadā). Sadzīviski sarežģījumi ir fons, uz kā iezīmējas mūsdienu «vidējā latvieša» attēls. Kāds tas ir? Cilvēks, kurš labprāt brauktu ar personisko auto, bet spiests izmantot sa-

biedrisko transportu; labprāt mitinātos pašā Rīgas sirdī, bet der arī nomale; augstu vērtē ekoloģiski audzētus produktus, bet savu mazdārziņu izīrē kaimiņam. Tā nav tikai ironija. Samērojot zaudējumus un ieguvumus, atklājas īstā dzīves sāls.

GRĀMATA AR TAUSTĀMBURTIEM

Esmu vienisprātis ar rakstnieci Inesi Zanderi: „Laba bērnu grāmata ir interesanta visiem vecumiem, jo tā ietver gan bērnam saprotamo, gan arī vēl tikai nojaušamo, kas paliek viņa atmiņā kā noslēpumaina ēna.” Inese Zandere ir žurnāla „Rīgas Laiks” redaktore un autore vairākām Jāņa Baltvilka balvai nominētām bērnu grāmatām. Sevi dēvē par „lielumazu Zanderi” — ne tikai saistībā ar grāmatu izdevniecību „Liels un Mazs”. Vienlīdz liela drosme nepieciešama gan

izdzīvojot bērnu stāstus, gan rakstot redaktora sleju nopietnam laikrakstam.

2011. gadā iznāca asprātīga skaitāmpantu grāmatiņa „Dieguburti”, kas alfabēta apgūšanu pārvērš jautrā spēlē. Bibliotēkai radās ideja šo grāmatu piedāvāt arī neredzīgiem lasītājiem, papildinot Braila rakstu ar auduma burtu aplikācijām. Ne tikai skolas vecuma bērni, bet arī pieaugušie gūs iespēju „aptaustīt” un „iepazīt” redzīgo raksta alfabētu.

Grāmata pie lasītājiem nonāks decembrī.

DZEJA

Jānis Elsbergs
*dzejoļu krājuma „Panti”
autors*

* * *

Tava elpa no ūdens.
Mana elpa no dzelzs.
Izdomā kausu,
kas tevi smels.

Es virknēju domas
burtu vijumos.
Tu līsti man pāri
lietus lijumos.

Es pārmetu, čukstu:
«Skuķe! Raudava!»
Tu atbildi mēmi:
«Tava. Daugava.»

* * *

Rudens atspīdums ezerā
un tajā ielido putns.
Vientuļa dzīvesziņa ir krēslas vienīgā rota.
Melni stumbri,
slidīgs māls
un viena vienīga balss.
Sirds atkal ir pilna
jeb vienkārši — apdzīvota.

Zane Rižija

Pietuka Krustiņa krustmāte

Droši vien viss vēl būtu beidzies labi, ja Pietuks, celdamies kājās, nebilstu: „Mani godājamie kungi un manas dārgās tautas krietnie dēli! Kad apspaidīta taisnība brēc pēc pestīšanas, kad patiesība sten apakš varmācīgi un pārestīgi uzkrautām nastām, kad visi gloriozās jeb slavas cienīgi humanitētes upuri, kurus nesam ar saviem neatlīdzinājami dārgiem vaiga sviedriem...” — „Dancodami”, Prātnieks iemeta vidū. — „... kad patriotisms iet, asaras slaucīdams, basām kājām un grēcinieka svārkos uz Kanosu, kad īstenu patriotu jāmeklē dienas laikā ar uguni, kad tautas kronis, gods un greznība guļ pīšļos pie viņas nicinātāju un tēvijas smējēju kājām, kad mūsu galvas griezties griežas no...” — „Alus!” Prātnieks iesaucās. — „... bēdām un rūpestiem, vadot savu tautu caur attīstības tuksnesi uz izglītības saules kalniem, tad, tad...” — „Naudas vēl pietrūkst,” — tā atkal Prātnieks. — „Cienījamie tautieši, tad būs mums sagrābt to zobinu tā gara un stāties defensīvā jeb atgāināšanas karā pret uzmācēju niknumu. Arī manam mazumiņam, mīļie tautības brāļi, nebij šai brīdī citu svarīgāku cēloņu savu muti atdarīt un nākt klajā ar saviem retorikas spēkiem pret tiem atkritējiem, kuri nodomājuši gāzt tautu

neslavā. Mēs, savas tautas intelijence, kurai būs viņu reprezentēt uz ārpusi pie civilizētās pasaules, mēs [...] strādājam visus savus īstenu patriotu darbus bez nekādas laicīgas algas.” — „Tik par dzeršanu,” Prātnieks paklusu iemeta. — „Manam mazumiņam, alzo, ir tas gods turēt vienam pašam abus virsamatus — par prezidentu un par diriģentu, bet, lai nedod man valsts arī par skolotāja darbu algas, tāpat kā biedrība par abu šo pieminēto svarīgo pienākumu apzinīgo vadīšanu un piepildīšanu, tad tomēr [...] tādēļ vēl nebūs vis [...] mani spēki atrauti [...] visai manai dārgai tautai! Tādēļ nebūs vis vēl manai spalvai rimties, manai mutei klusēt, manām rokām pagurt un fantāzijām no galvas izzust. **Es strādātu dažus gadus bez algas arī skolā, tāpat kā tagad biedrībā** [...], — īstens patriots par to nebēdā. **Tie niecīgi, ko man pasniedz brīžam no labprātības** [...], ir tikai kā sīki ziediņi, kuros paskatīties dārzniekam, vienīgā sērā alga par viņa rupjiem sviedru pilieniem. [...] Jūs tad paši izšķirsat, kurš ir tautietis: vai tas, kas tautas augonus sedz un glauda, vai tas, kas atsedz un griež [...]” runu pabeidza Pietuka Krustiņš un...

... paņēma rokā skalpeli...

BAZŪNE

**VA «Latvijas
Neredzīgo bibliotēka»
bezmaksas avīze**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.